

Z razsipnostjo ni mogoče ustvariti boljših življenjskih pogojev

Dasiravno bi bilo dobro, da pogledamo varčevanje kot ekonomski pojem tudi v zgodovinskem stališču, ne bomo v naslednjem ugotavljali razvojne ideje varčevanja v prvotni družbeni skupnosti: v suženjstvu, fevdalizmu in zakodni kapitalizmu, temveč se bomo takoj dotaknili varčevanja v današnjem družbenem redu, v socializmu.

V državi, osvobojeni fašističnih osvajačev, izkoriščevalcev in spekulativcev, v državi uspešnih delovnih akcij na obnovi in izgradnji, kakršnih doslej ni poznala naša zgodovina, pristopamo k štednji z nepopustljivo resnostjo in zaupanjem v družbeno moč. Toda vsi vemo, da so razen udarniških dejanj naših delavcev, mladine in ostalega delovnega ljudstva, potrebne še mnoge druge mere, če hočemo čim hitreje dvigniti naše gospodarstvo na višjo stopnjo. Ena najbolj pomembnih mer je zbiranje in smotrno razporejanje lastnih sredstev, potrebnih za našo izgradnjo in nadaljnje razvijanje proizvodnje. Ne bomo čakali pomoči od zunaj, marveč delamo na tem, da zgradimo našo državo z lastnimi sredstvi.

Držeč se tega načela in sledeč našim patriotskim čustvom, moramo gledati, da ta lastna sredstva za velikanski, s petletnim načrtom predvideni razvoj našega gospodarstva stalno povečujemo. To bomo dosegli z najdoslednejšim izvajanjem varčevanja, tako s pazljivim ravnanjem z ljudsko imovino, kakor tudi z gojenjem in širjenjem ljudske denarne štednje, s čimer se omogoča široko sodelovanje vsega prebivalstva v pridobivanju denarnega fonda, potrebnega za izgradnjo države in izboljšanje življenjskih pogojev delovnih ljudi.

Doseženi uspehi treh let prve petletke dovolj jasno govore, da je ravno splošno ljudsko varčevanje znatno doprineslo k uresničenju mnogih nalog pred postavljenim rokom. Razločno je pokazalo, kaj pomeni varčevanje v naši novi ljudski stvarnosti in kakšno vlogo je odigralo v industriji, rudarstvu in ostalih gospodarskih panogah. In prav zato, okorističajoč se s tem izkustvom in da še pospešimo razvoj našega socializma, mora varčevanje preiti v kri vsakogar v zavest slehernega delovnega človeka, da mu bo vsakodnevna misel in vzpodbuda pri iskanju novih momentov varčevanja, ne varčevanja na račun utesnitve dnevnih potreb življenja, temveč varčevanja, ki izhaja iz sreptnosti opravljanja kakršnega koli dela, iz iznajdljivosti, iz prihranjevanja materiala itd.

Za izvajanje varčevanja je še niz nalog, toda pri vsch teh možnostih varčevanja je najnuj, da omenimo tudi vlaganje v naše denarne zavode, čeprav minimalni zneskov. Vsi ti mali zneski, ki s posameznika sicer neobčutni, bi predstavljali kot seštevček ogromno vsoto gotovine, ki bi se porabila za dvig našega gospodarstva in bi ne bila mrtev kapital. Te vsote, investirane v velika dela, prispevajo direktno k pospeševanju proizvodnje, napredku gospodarskega življenja, medtem pa so vloga vedno varne, ker jamči zanje država, ki garantira obenem še neomejeno izplačevanje prihranjenih zneskov in čuva vso tajnost vlog.

Ker je pri nas denar instrument, s katerim se merijo z delom proizvedene vrednosti, a prav tako se varčevanje — v kakršni koli obliki se pojavlja — izraza v denariju, je treba podpreti, da služijo v naši novi družbeni ureditvi denar in ostali ekonomski faktorji izključno le ljudskemu gospodarstvu in splošnemu napredku, ne pa mogoče tankemu sloju kapitalistev za izkoriščanje človeka po človeku. Od tod ima denarno varčevanje

pod današnjimi pogoji poseben karakter in služi v splošno ljudske koristne namene.

V prvi vrsti je značilnega pomena varčevanje na podeželju, kjer obstajajo zanj vsi pogoji. Kmetje prodajajo svoje proizvode in razpolagajo tako z znatnimi vsotami denarja. Če bi se ta denar izven obkora bolj in bolj kopičil pri njih, bi to šlo na škodo vrednosti denarja. Tisti del gotovine, ki je izven obkora, oziroma ki trenutno ni potreben lastniku, ga lahko kmetje najbolj izkoristijo z vlaganjem v zadrugo ali na hranilne knjižice. Samo na ta način bodo zadruga mogle dvigniti lokalno gospodarstvo na deželi, s temi denarnimi sredstvi lahko povečajo blagovni promet, razširijo svoje delovanje in ustvarijo boljše pogoje za življenje zadrugarjev.

Dobri pogoji za denarno varčevanje obstajajo tudi v mestih. Delavci industrijskih podjetij in ostalih obratov imajo dovolj možnosti, da s tekmovanjem, prekorčevanjenim norm, novatorstvom itd. primerno zaslužijo, kar jim bo omogočilo, da od časa do časa odvojijo del svojega zaslužka in ga vložijo v svojo hranilno blagajno ali državne hranilne ustanove. Tako naložen denar bo varčevalec lahko s pridom uporabil, ko nastopi dejanska potreba. Hranilna knjižica mu bo omogočila nakup blaga in življenjskih potrebščin, mu bo služila pri letnem dopustu, pri dvigu svojega gospodarstva, pri študiju njegovih otrok in še nešteti drugih primerih.

Iz razpravljanega vprašanja ljudskega denarnega varčevanja sledi, da z varče-

Razvoj zadrudištva na vaseh preprečuje intrige sebičnežev

V borbi za izgraditev zadrudištva, te edino mozne oblike prenečitve našega kmetijstva v naprednem smislu, se z vsakim dnem odkrivajo ljudje, ki v stremiljenju, da bi ohranili na vsak način svoje ogrožene neupravičene gospodarske pozicije, pokrijejo s plaščem zadrudištva, da bi ga potem znotraj minirali in razbili.

Pihler Jožef iz Sp. Velovlaka št. 3 je bil na ustanovnem občnem zboru izvoljen za predsednika kmetijske obdelovalne zadruge Pacinja. Imel je urojen posestvo ter velik vpliv na sovaščane. Ni čudno torej, da so ga kmetje izvolili za predsednika novoustanovljene zadruge. Toda Pihler je bil kmet s 30 ha zemlje. V tem bi lahko iskali vzrok vsega njegovega nadaljnjega delovanja. Ni trajalo namreč dolgo, ko so zadrudiščniki imeli priliko slišati svojega predsednika, da nova zadruga ne bo mogla delovati, ker ne bo imela dovolj delovne sile, da zadrudiščniki ne bodo imeli kaj jesti in piti, češ da bodo vse svoje pridelke morali oddati državi itd. Tudi se mu ni zdelo potrebno na zadrudne sestanke klicati vseh zadrudiščnikov, temveč le nekatero. Iz vsega tega je bilo jasno razvidno, da Pihler ne misli vložiti vseh svojih sil v napredek nove zadruge, ravno nasprotno, njegovo podtalno delovanje v škodo zadruge je bilo vsak dan bolj očitno. Ni trajalo dolgo in je že to pokazalo svoje, njegovemu prizadevanju primerne posledice: zadruga se je razformirala.

Pred kračkim je Pihler pred okrajnim sodiščem v Ptujju polagal račun za svoje podtalno razbijanje zadruge. Prepričevanje ni zalogo. Dovolil učinkovito bo zaslužen plačilo v obliki obsodbe na

vanjem dosežemo svojo osebnostno pripravljenost in gmotno oporo za slučaje nenadnih in neodlozljivih potreb, posredno pa z vlaganjem iz prometa izločenega denarja v naše kreditne ustanove uspešno koristimo izgradnji in napredku ljudskega gospodarstva. Z vlaganjem gotovine na hranilne vloge se zavarujemo torej na eni strani pred slučajnimi neprilikami, na drugi pa podpiramo izvajanje načrtnega gospodarstva. Tako si pomagamo v prvem primeru, v drugem pa skupnosti in preko nje tudi sebi, obenem pa smo dosegli najvišjo stopnjo varnosti vloženih zneskov, kajti doma shranjen denar ni nikoli zavarovan pred raznimi nesrečami: pred tatvino, požarom in drugimi iznenadenji. Shranjevanje denarja doma ni donosno, ampak postaja mrtvo sredstvo; posebno škodljivo pa je tako varčevanje za gospodarstvo. Tako varčujemo samo ljudje, ki ne čutijo s skupnostjo in se ne ravna po zakonih kolektivne koristnosti, ker odtegujejo denar iz prometa, kateremu je namenjen. Če se s takim varčevanjem ali bolje rečeno skrivajanjem denarja odvzame gospodarstvu preveč gotovine, je država prisiljena izdati nove količine novčanice, kar je pa najnuj v zvezi s padcem kupne moči denarja.

Da ponovimo — splošno koristen, varen in kulturna način shranjevanja prahankov je vlaganje na hranilno knjižico hranilnih ustanov. Te hranilne ustanove so: Narodna banka FLRJ z vsemi svojimi podružnicami, vse pošte, hranilne blagajne pri podjetjih, Komunalne banke, Krajevne hranilnice in kreditni odseki kmetijskih zadrug.

Ob koncu „Tedna požarne varnosti“

Z vzezi z graditvijo socializma v naši državi vstajajo nove tovarne in novi objekti, ustanavljajo kmetško obdelovalne zadruge itd., česar pa ne smemo pustiti nezашčiteno pred našimi največjim sovražnikom — ognjem.

Da se požarna varnost čimbolje izvede, je Ministrstvo za notranje zadeve LRS razpisalo »Požarnovarnostni teden«, katerega namen je, da se požarna varnost zasigura prav povsod. Tovarne, KOZ in drugo je občje ljudska imovina, zaradi česar se moramo za isto pobričati in jo zavarovati predhodno pred požari, kajti ni namen gasiti gorečih objektov, temveč iste zavarovati pred požari.

V tem tednu se vršijo po vsem terenu okraja Ptuj kontrole požarne varnosti po vseh gospodarskih objektih glede dimniških naprav in drugih požarnovarnostnih nedostatkov. Isto tako po vseh industrijskih objektih, trgovinah, kmetijsko obdelovalnih zadrugah, državnih posestvih, ekonomskih šolah, pitaliških svinj itd. Dolžnost vseh za-

došenih je, da imenovane kontrole dosledno izvedejo in da se s tem odpravijo vse morebitne napake, ki bi lahko povzročile požare. Istotako moramo zavarovati pred požari gozdove, kateri so vir bogastva naše države in se s tem v zvezi ustanavljajo po vseh KLO-jih ekipe za zavarovanje gozdov, katere bodo v slučaju gozdnih požarov tudi gasili. Dolžnost KLO-jev je, da požarno varnost na svojem terenu čim bolj izvedejo, kajti vsak krajevni ljudski odbor odgovarja za eventualne posledice, ki bi nastale vsled njihove malomarnosti. Pri vsem tem pa ne smemo pozabiti, da mora vsak krajevni ljudski odbor, predvsem pa tisti KLO-ji, ki nimajo stalne tekoče vode, misliti na to, da prično čim prej z gradnjo vodnih cistern in s tem zagotovijo vodno stanje v slučaju požara.

Le z dosledno izvedbo vseh nalog, ki so jih dobili krajevni ljudski odbori, bomo zasigurali požarno varnost in s tem očuvali našo občeljudsko imovino pred uničevalcem požarom.

Obvezno zbiranje in oddaja odpadkov papirja

Predsednik gospodarskega sveta vlade FLRJ in zvezne planske komisije je iz dal uredb o obveznem zbiranju in oddaji odpadkov papirja, ki je stopila v veljavo Po tej uredbi morajo vsi državni uradi in ustanove, podjetja kakor tudi zadrudne in družbene organizacije in njihova podjetja zbirati, hraniti in oddajati vse papirnathe odpadke, razen industrije in karbon papirja. Za zbiranje in oddajanje teh odpadkov bodo uradi ustanove, podjetja, zadrudne in zadrudne organizacije uredile po enega uslužbenca. Odpadki papirja, na katerih je napisan ali natiskan tekst zaupne vsebine, se morajo pred oddajo razčrtati na mathe noške, da jih ne bo več mogoče uporabiti v prvotno obliko.

Ta pačtr se bo oddal podjetjem za zbiranje odpadkov, odkupnik postajam Generalne direktije zvezne industrije papirja ali neposredno tvornicam papirja. Tvornicam se bo neposredno oddajala samo večja količina papirja. Uradi, ustanove, podjetja, zadruge in organizacije so dolžne na koncu vsakega meseca prijaviti svoje zaloge odpadkov papirja najbližjemu podjetju za zbiranje teh odpadkov.

Zapellanci se vračajo v svobodno življenje kot preroceni ljudje

Po odločni zveznega ministra za notranje zadeve Aleksandra Rankoviča je bilo oproščenih 713 oseb, ki so bile kaznovane zaradi protidravnega udejstvovanja z družbeno-koristnim delom. Ti ljudje so se vrnili v svobodno življenje kot prerocenci, ker so s popolnoma spoznali vso laživost in podlost obrekovalcev naše države in njenega vodstva. V tem spoznanju so uvideli, da so v svoji nekdanji slepoti naselili najgršim lažem in zločinškim spletkam.

Maršal Tito je rekel v svojem govoru ob končanem manevru naše armade: »Ko je prišel prvi napad na našo državo, nikakor ne mislite, da smo lahkega srca šli mimo njega in kratko rekli: Ne bomo vas poslušali. Mi smo se globoko zamislili in prestrašili smo se zaradi neresnične vsebine pisma CK VKP(b).«

Bilo pa je seveda nekaj ljudi, ki se niso zamislili in so tudi delali v korist naših obrekovalcev in sovražnikov. Zaradi tega ga morali biti kaznovani, s čimer pa po uvidevnosti našega državnega in partijskega vodstva niso bili izključeni iz našega delovnega obkora in so imeli

Pomoč frontnih organizacij pri izvajanju plana

Obrež, oktobra 1949
Tukajšnji krajevni odbor Osvobodilne fronte je obvestil okrajni odbor OF, da smo v Obrežu do 1. oktobra t. l. 40 odstotno izvedli jeseški setveni plan, ostalih 60 odstotkov pa bo izveden v kratkem času.

Kmetje iz Obreža so resno pristopili k setvi, čeprav je bilo spocetka mnogo neupravičenega razburjanja zaradi potrebe povečanja ornih površin v korist povečanja površin pod žitaricam, krompirjem in industrijskimi rastlinami.

K. I.
Skorišnjak, oktobra 1949

Tukajšnji odbor OF si močno prizadeva, da bi pridobil nove člane v Osvobodilno fronto. Več bi jih pristopilo, če bi ne bilo med sedanjimi člani par omahljivcev, ki ustvarjajo med članstvom malodušje, zlasti v zvezi s prepričevanjem za vključitev zavežnih članov v prostovoljne frontne brigade, ki bi tekom oktobra pomagali vršiti planske naloge pri gradnji tovarne aluminija v Strnišču. Tukajšnji odbor OF vidi zato obćutno borbo proti lažem, o življenju delavcev v produkciji in članov frontnih brigad, ki odhajajo za krajšo dobo v akcijo iz Haloz Strnišče in drugam, da ne bodo v bedi zrasli ljudje iz Haloz še nadalje nerazgledani in da ne bodo še nadalje mimo svojih delovnih sposobnosti čakali na milost reakcije.

P. D.
Grajena, septembra 1949
Člani Osvobodilne fronte iz Grajene smo odšli v soboto 24. sept. t. l. na izlet v Reko, Opatijo in Postojno. Naš vodja je bil sekretar OF za Grajeno in Krčevino tov. Krepek Franc, ki je te kraje že večkrat videl in nam je tudi znal razložiti vse zanimivosti.

V nedeljo zjutraj smo prispeli v Reko. V jutranjem svitu smo opazovali ribiče. Mnogi med nami pozabljajo, da so ljudje, kadri, najdragocenejši, kar imamo in pogosto ravnajo z ljudmi brezvestno. Ne posvečajo jim dovolj in pogosto sploh nobene skrbi. Ze iz našega petletnega plana je razvidno, kako težavno je za nas vprašanje zaposeljanja novih kadrov na raznih sektorjih našega gospodarstva. Vendar pa mnogi naši voditelji ustanov ravnajo popolnoma malomarno z delavci in uradniki, ne da bi skrbeli zanje.

S prispevki pomagamo pri gradnji zadrudnih domov

Za doseg izboljšanja prekrbe prebivalstva je po petletnem planu za ptujski okraj potrebno urediti in na novo zgraditi potrebne trgovske poslovalnice. Mnogične organizacije so prevzele pri tej nalogi obvezo pomoči pri gradnji zadrudnih domov in pri ustanavljanju kmetijskih zadrug. V krajih, kjer so se začeli graditi zadrudni domovi, so se člani mnogih organizacij tej obvezi tudi odzvili z delom in materialnimi ter denarnimi prispevki. Večje število zadrudnih domov v surovem stanju dokazuje uspehe tega množičnega dela.

Uprava za gradnjo zadrudnih domov v Ptujju prejema izpolnjene nabiralne pole z večjim in manjšimi zneski, ki so jih zbral požitvovni člani OF pri sočanah z namenom, da pomagajo po svojih močeh pri graditvi zadrudnih domov.

V Medvedcah sta tovariša Vrečko Karl in Dolenc Vincenc zbrala 1095 din, tov. Medved Maks pa v Sestrzah zbraven že prej omenjenega zneska še 695 din. Pri tem ni mogoče iti mimo ljudi, ki so prispevali od 5 do 100 din, saj je v Jugoslaviji nešteto tako zavežnih delavcev in kmetov, ki se niso nikdar bali nuditi pomoči za graditev občeljudskih objektov. S tem so dokazali, da se ne ustrašijo sovražnikov socializma in njihovih groženj. V ljudski državi se poštenim delovnim ljudem ni treba ravnati po spekulatih, ki se sami izmikajo

ške ladje in ostale zanimivosti v reškem pristanišču. Obćudovali smo tudi večje in manjše potniške ladje, ki so bile vsidrane v luki. Ogledali smo si Opatijo, kamor smo odpluli z ladjo Nismo se mogli načuditi tamkajšnjim krasnim hotelom in vilam, ki so nekdanj služile burjužum s severa in juga, katerim so bili delovni ljudje samo sluga, okoljski kmetiči pa so jih hranili z južnim sadjem in ostalimi pridelki, da so samo za silo živeli. V Opatiji smo srečavali nešteto delovnih ljudi, ki so tam na oddihu, da bodo potem na delu čili in zdravi in da bodo lahko sdelili Sirotanovičevemu zgledu. Na povratku smo se ustavili v Postojni ter si bežno ogledali jamske zanimivosti, ki so nastajale skozi desetstoletja.

Vso pot smo bili dobro razpoloženi. Naše razpoloženje se v ničemer ni razlikovalo od razpoloženja ostalih sopolčnikov. Naši delovni ljudje so veseli pri delu in tudi na potovanju. Kdo bi jim smel kvariti razpoloženje, ki izvira iz zavesti, da gradijo temelje nove srečne domovine?

Sedaj razumemo posebnost življenjskega načina ljudi ob Jadraniu, ki obdelujejo skromne površine zemlje med skalovlajem in ko odhajajo v temnih nočeh z manjšimi in večjimi čolni na morje ribariti. Lepo je njihovo življenje še lepše pa je življenje naših kmetov, ki se jim ni treba boriti s kameniemi niti z morskimi valovi, da bi zavarovali svoj življenjski obstoj.

Ob vsem tem, kar smo videli ob priliki enodnevnega izleta, svetujemo iz vsega srca ostalim funkcionarjem in članom OF, naj si gredo ogledat lepote ob našem Jadraniu in ko se bodo vrnili, bodo naši pomenki živahnješi, ker sicer ne bi mogli zlahka verjeti nam in našemu pripovedovanju.

Janja
Tito.

Do leta 1951 bodo knjižnice v ptujskem okraju šteje nad 25.000 knjig

Velika vloga knjig pri vzgoji delovnih ljudi je poudarjena v petletnem planu za ptujski okraj s potrebo, do leta 1951 dvigniti število knjižnic na 90 s 25.000 knjigami.

Razumevanje za resnost te naloge se je pokazalo v »Tednu napredne knjige«.

V ptujskem okraju, predvsem pa v Ptujju, Ormožu, Strnišču, Majšperku, Pavlovcih, Bukovcih in drugje so bile vedno pripravljene knjižne razstave in v zvezi z njimi izvedena predavanja.

Z zadovoljstvom lahko ugotovimo, da se delovni ljudje iz mesta in vasi zanimajo za pisatelje in pesnike in njihova knjižna dela, za strokovnjake vseh vrst in njihove ugotovitve ter nasvete. Vprašanje razvijanja tega odnosa med

ljudstvom pa je v veliki meri odvsnost bolj od knjižničarjev kot od knjižnic samih. Kjer so v vaseh knjižničarji spoznali mentaliteto delavcev in kmetov, tam so znali ustvariti knjižnico, ki je postala ljudem potrebna. Mnoge knjige so zato našle pot med ljudstvo, ker so mu bile potokaz in moralna opora ob težavah in nejasnostih. Takih knjig imamo danes na izbiro. Seveda je prednost dana pisateljem, ki življenja niso otepeševali do nedosegljive višine, temveč so kليلi ljudi, da so bili toliko borbeni, da so znali premagovati težave in si ustvariti lepo življenje.

Povsod na vaseh razpolagajo knjižnice z deli, ki so jih napisali naši veliki možje: Cankar, Prešeren, Murn, Levstik, Kajuh, Bor itd. Malo je ljudi, ki ne po-

Odkup mleka v ptujskem okraju

Da bi bil odkup mleka v ptujskem okraju izveden v planski višini, je bila v zadnjem času prekontrolirana organizacija odkupne mreže. Terenci odkupnega podjetja za mleko so obiskali steherno gospodarstvo. Noben kmetovalec ne more trditi, da ne pozna plana odkupa in da ne pozna svojih obvez. Najbolj očitno pa je pri odkupu mleka delstvo, da ravno večja gospodarstva ne redijo zadostnega števila molznih krav.

Doslej se še kmetovalcem iz raznih področij v okraju ni posrečilo v oddaji mleka prekosti kmetov iz Cirkove Šiške in Središča, medtem ko so se kmetje iz Moškanc, Dornave in drugih vasi rešili glasu najslabših in se povzpeli na srednjo višino. Kmetov iz Slovenje vasi ne bo moglo biti dolgo vseno, da najslabše oddajajo mleko. Nedvomno jim bo na primeren način mogoče dokazati, da lačajno gospodarske pozicije reakcije tisti kmetje, ki slabšo s svojo nedisciplinno moč socialističnega gospodarstva. Otroci rudarjev in drugih delavcev v Sloveniji se ne bodo dani nikdar prepričati, da je boljše živeti brez mleka, kakor pa odpraviti saboterje iz privatnega gospodarstva.

D. S.
Ali ste že poravnali naročnino?